

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel ■ ročník 30 ■ december 2025 ■ číslo 4

■ Štvrťrok v skratke – najdôležitejšie udalosti a projekty ■ Poslanci sériou úprav zmenili návrh rozpočtu ■ Harmonogram vývozu odpadu na rok 2026 ■ spoločné dedičstvo zakorenene v zemi sa stará už 20 rokov ■ Do dediny vozil porcelán a odvážal handry ■ Futbalisti TJ ŠK Podbiel zimujú na piatom mieste

Pieseň ich sprevádza celým životom.

Senková má štyridsať

Minulosť a prítomnosť sú dva úzko previazané prejavy ľudského úsilia a spoločne prispievajú k typickej atmosfére každého obdobia. Prinášajú so sebou krásu svojho času, v ktorom sa zrkadlí svojská originalita.

■ Rok 2025 pomaly zatvára stránku nášho života a v tichom adventnom čase si akosi viac uvedomujeme, že náš život má taký zmysel, aký mu dávame. Možno sa naše predstavy, túžby a sny nenaplnili, no i napriek tomu čelíme súčasnému svetu a naladíme sa radosťou.

V živote človeka sú chvíle, ku ktorým sa rád v myšlienkach vracia, a za ktoré ďakuje nášmu Pánovi. Aj my, Ženská spevácka skupina Senková, mu úprimne ďakujeme nielen za okamihy, ale za požehnanie 40 rokov našej činnosti.

Spomienky s pečatou minulosti

Zalistovali sme v kalendári minulosti a v spomienkach sme sa preniesli do obdobia, kedy sme vítali do života novorodencov, či spevom vpredvážali regrútov na vojnu. Písal sa rok 1985, keď bol v našej obci založený Zbor pre občianske záležitosti (ZPOZ). O jeho vznik sa aktívne zaslúžil vtedajší predseda MNV Kozef Klimčák a tajomník Štefan Sitek. Tu je zrod účinkovania našej speváckej skupiny, ktorú tvorili Anna Kubošová, Božka Maťaťová, Betka Nábočíková, Ľubka Hubená, Stázka Muránska, Zdenka Kudzbeľová a Helena Malatinková, ktorá skupina viedla. V roku 1989 ZPOZ zanikol, no my sme spievali ďalej a postupne sa k nám pridali aj Terka Kontrová, Júlia Dvorská, Žofka Klimeková, Bibka Pirigyiová, Hedka Mintálová, Alenka Mišúnová, Elka Pisoňová, Danka Lukačeková, Vilma Mikulášiková, Mária Siteková a Vierka Strážnická. Naším stálym členom je doterajší heligónkar František Matúš.

Spôčiatku sme nemali názov, ten sme v roku 1990 prevzali po starom divadelnom súbore Senková.

Naša činnosť bola rôznorodá a bohatá, naplňovala nás novými zážitkami, ktoré máme uchované v srdci. Vystupovali sme na rôznych kultúrnych a spoločenských podujatiach a odmenou nám bolo milé prijatie.

pokračovanie na strane 5

Úvodník

Vážení Podbielania, prichádzajú sviatky pokoja a lásky, prichádza čarovný čas Vianoc. Na niekoľko chvíľ sa akoby zastavia ručičky hodín a my budeme túžobne očakávať narodenie Spasiteľa. Jeho príchod nech naplní vaše srdcia radosťou. Želám vám pokojné, radostné a požehnané prežitie vianočných sviatkov.

Keďže sa blíži záver roka, chcem touto cestou aj v mene zamestnancov obce poďakovať všetkým obyvateľom Podbiela, organizáciám a podnikateľom v našej obci za priazeň, dobrú spoluprácu a pomoc pri rôznych podujatiach organizovaných počas celého roka 2025.

Do nasledujúceho roka 2026 prajem vám a vašim rodinám najmä pevné zdravie, pretože len s ním ide ruka v ruke šťastie a všetko ostatné potrebné pre pokojný život.

Rozdávajme okolo seba dobrú náladu a usilujme sa prekonať zlo dobrom, predchádzať nedorozumeniam, rešpektujme a vážme si ľudí. Snažme sa byť aktívnymi občanmi a vážme si to, čo má naozaj hodnotu – zdravie, rodinu a priateľov.

S úctou

Ján Sitek, starosta obce

Štvrťrok v skratke. Najdôležitejšie udalosti a projekty

■ Obec bola úspešná vo Fonde na podporu umenia, odkiaľ dostala 20-tisíc eur na skvalitnenie a zmodernizovanie interiéru obecnej knižnice, k tomu 20 percent pridá z vlastného rozpočtu. Knižnica, ktorú zriadila pred štvrtstoročím, už totiž nespĺňa súčasné a aktuálne požiadavky na poskytovanie moderných knižničných a knižnično-informačných služieb. Vďaka finančnej podpore obec kúpi

a osadí nové knižnice, regály, mobilné prvky nábytku, koberce, svetlá a nutné technické zariadenia – dva počítače a multifunkčnú kopírku.

■ V Podbieli sa konalo rokovanie Združenia miest a obcí Hornej Oravy. Predstavitelia samospráv sa zaoberali aktuálnymi legislatívnymi zmenami, informáciami z Kancelárie ZMOS, Rady ZMOS a Eurore-

giónu Tatry, ako aj systémom zberu textilu.

Na návrh starostu Jána Siteka prijali uznesenie, ktorým združenie žiada Národnú diaľničnú spoločnosť o pokračovanie v procese prípravy na výstavbu úseku rýchlostnej cesty R3 Nižná – Dlhá nad Oravou.

■ Deti už môžu využívať nové inkluzívne ihrisko pri materskej škole. Podarilo sa ho vybudovať vďaka 45-tisícovej dotácii z ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, o ktorú sa obec uchádzala a bola úspešná. Samotnej inštalácií prvkov predchádzalo vypílenie stromov, aby ihrisko neznečistovali a neohrozovali návštevníkov.

■ Obec pokračovala vo výkupu pozemkov pod miestnymi cestami, ktoré v minulosti pred výstavbou neboli vysporiadané. „V tomto roku sme vykúpili približne 1200 m²,“ informoval starosta Ján Sitek. „Cena bola stanovená súdnoznaleckým posudkom na 10,34 eura za 1 m².“

■ V projekte veľkých pozemkových úprav sú už platné zásady umiestnenia nových pozemkov. Po vyhodnotení súhlasov účastníkov konania s doručeným návrhom týchto zásad a podaných námietok skonštatoval Pozemkový a lesný odbor OÚ Námesto-

tovo, že s ním súhlasia účastníci, ktorí vlastnia 99,96 percenta výmery pozemkov, na ktorých sú nariadené pozemkové úpravy. Podľa informácií spracovateľa projektu, je pripravený rozdeľovací plán, prebieha jeho kontrola a v priebehu januára prídu geodeti prerokovať tento plán s jednotlivými majiteľmi pozemkov. Podľa zmluvy zhotoviteľa s ministerstvom pôdohospodárstva je termín ukončenia komasácie naplánovaný na august 2026.

■ Cestičku na cintorín bude už čoskoro lemovat nové zábradlie. Obec ho buduje so zámerom uľahčiť prístup k hrobom blízkych.

■ Projekt Tri brány poznania, ktorým sa obec uchádzala o peniaze na zviditeľnenie troch tváří našej dediny – kameňa, dreva a železa, hodnotila komisia Európskeho fondu regionálneho rozvoja Program Interreg Poľsko – Slovensko 2021–2027. Výsledok nepotešil. Aj keď mu komisia pridelená dostatočný počet bodov, neschválila ju z dôvodu vyčerpania peňazí, ktoré boli k dispozícii v rámci 2. výzvy na predkladanie žiadostí. Zároveň komisia pozvala obec, aby túto žiadosť opätovne predložila v rámci ďalšej výzvy plánovanej na rok 2026. ■ (LV)

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel
■ december 2025 ■ ročník 30
■ číslo 4

Vydáva Obecný úrad Podbiel ako nepredajnú publikáciu v náklade 350 ks.

■ Sídlo vydavateľa: 027 42 Podbiel 210, IČO 00314790

■ Šéfredaktorka: Ing. Lýdia Vojtaššáková.

Redakčná rada: Mgr. Blanka Kontrová, Bc. Anna Lukáčiková, Marián Vlčák

■ Kontakt: e-mail: redakciapodbiel@gmail.com, tel.: 043 / 5381 031

■ Grafická úprava: STAN

■ Tlač: Tlačiareň

Kubík Námestovo

■ Evidenčné číslo: EV – 3335/09 ISSN 1339–6986.

Krátko z rokovania obecného zastupiteľstva

■ Obecné zastupiteľstvo Obce Podbiel na verejnom zasadnutí 21. novembra schválilo vyrovnaný podpoložkový rozpočet.

Bežné príjmy obce vrátane jej rozpočtovej organizácie ZŠ s MŠ tvoria 1 087 952 eur. Bežné výdavky obce sú na plánované na 502 825 eur a školy na 560 970 eur. Rozpočet počíta aj s finančnými operáciami obce vo výške plus 346 843 eur (z rezevneho fondu) a kapitálovými výdavkami 371 000 eur.

■ Schválilo aj doplnenie Všeobecne záväzného nariadenia obce Podbiel

o poskytovaní finančných príspevkov pre dôchodcov. Po novom nie je k nároku na príspevok rozhodujúci vek, ale priznaný starobný dôchodok. ■ Poslanci si tiež schválili vyplatenie nevyčerpanej sumy vo výške 2350 eur z celkovej ročnej sumy 7350 eur. Hlavnému kontrolórovi udelili mimoriadnu odmenu vo výške 30 percent z jeho mesačného platu za obdobie apríl až október 2025, čo je suma 987 eur.

■ Finančne odmenili dokopy tristo eurami členov komisie kultúry, školstva, športu a mládeže za ich aktívnu činnosť a prínos v priebehu kalendárneho roka 2025.

■ Obecné zastupiteľstvo tiež odsúhlasilo zaradenie obce Podbiel do územia a členstva verejno-súkromného partnerstva MAS Orava za účelom získania štatútu MAS pre programové obdobie SPP 2023–2027. Miestna akčná skupina (MAS) je partnerstvo zástupcov verejného, súkromného a občianskeho sektora, ktoré pôsobí na území okresov Tvrdošín a Dolný Kubín a sčasti aj Námestovo. Vytvára platformu pre podporu miestnych rozvojových iniciatív, tvorbu nových pracovných miest, udržateľný rozvoj regiónu a podporu projektov s významným regionálnym dopadom. ■ (LV)

Poslanci schválili rozpočet po sérii úprav a zdĺhavej výmene názorov

Zmeny k návrhu obecného zákona roka priniesla skupina poslancov až na rokovanie obecného zastupiteľstva. Úpravy sa týkali zhruba dvadsiatich položiek.

■ V piatok 21. novembra sa uskutočnilo verejné zasadnutie obecného zastupiteľstva, kde sa prerokoval návrh rozpočtu obce Podbiel na rok 2026.

Rozpočet obce sa väčšinou prerokováva v polovici decembra, tentokrát to bolo v zmysle stanoviska ministerstva financií inak. Ministerstvo upozornilo, že rozpočet, ktorý bude schválený do 21. novembra 2025, teda pred nadobudnutím účinnosti najprísnejších sankcií podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, takzvaná dlhová brzda, môžu subjekty verejnej správy vráťane miest a obcí svoj rozpočet na rok 2026 pripraviť, schváliť a počas roka 2026 aj hospodáriť bez uplatnenia týchto sankcií.

Na pripomienkovanie bolo dost času

Obec zverejnila návrh rozpočtu 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva na úradnej tabuli a na webovej stránke obce v súlade so zákonom o obecných zariadeniach. Počas tejto doby môžu občania dávať pozmeňujúce a taktiež doplňujúce návrhy, aby obecný úrad mohol tieto zapracovať do návrhu rozpočtu a taktiež pripraviť stanoviská na rokovanie obecného zastupiteľstva.

Okrem toho poslanci dostali návrh rozpočtu 10 dní pred rokovaním v súlade s rokovacím poriadkom.

K návrhu rozpočtu predložili stanovisko Komisia kultúry, školstva, športu a mládeže a Komisia finančná a správy obecného majetku. Komisia výstavby, dopravy a životného prostredia sa k návrhu rozpočtu nevyjadřila, pritom v kapitálových výdavkoch sa jednalo o 466-tisíc eur.

Nikto z poslancov, ani z občanov neposlal zmenu alebo doplnok k rozpočtu.

Zmeny doručili až na rokovanie

Priamo na zastupiteľstve štyria poslanci predložili zmeny, ktoré aj schválili. Čiže postup týchto poslancov bol neštandardný, predkladateľ sa k nim nemal čas vyjadriť. Ide o nasledovné úpravy oproti návrhu:

V kapitole Správa zmenili položky Reprezentačné z 3 000 eur na 2 000 eur; Školenia, kurzy, semináre z 1 000 eur na 1 500 eur; Propagácia, reklama, inzercia z 2 000 eur na 1 000 eur; Špeciálne služby – advokát, geol. prieskum, projekty z 5 500 eur na 3 500 eur a položku Odmeny pracovníkov mimopracovného pomeru z 20 000 eur na 15 000 eur.

V položke Všeobecná pracovná oblasť – Odmeny zo 400 eur na 600 eur.

V kapitole Rozvoj obcí znížili položku Verejné súťaže, Konkurzy z 3 000 eur na 2 000 eur a položku Špeciálne služby ext. man, GP z 3 000 eur na 1 000 eur.

V kapitole Rekreačné a šport.

služby dali do položky Multifunkčné ihrisko 1 500 eur a znížili Bežný transfer TJ ŠK z 10 000 eur na 4 000 eur. Tu vytvorili novú položku Bežný transfer – rezerva, kde dali 4 500 eur.

V kapitole Kult. služby zrušili úplne peniaze na Reprezentačné – kult.-spoloč. akcie v obci z 1 000 eur na 0 eur a rovnako peniaze na Monografia obce Podbiel z 1 000 eur na 0 eur.

Vytvorili tiež novú položku Vysielacie a vydav. služby – Poslanecký obehník, kde dali 600 eur.

Do položky Choroba, invalidita a ŤZP – Dotácia Združenie nevidiacich Liesek dali 300 eur

V kapitole Cestná doprava škrtli úplne 25 000 eur na nákup osobného automobilu a pridali 25 000 eur na nákup multifunkčného prac. stroja.

Na cestu Pod Pálenicou okresali v položke Cestná doprava – realizácia nových stavieb navrhovaných 360 000 eur na 280 000 eur.

Tiež znížili položku Rozvoj obcí – Prípravná a projektová dokumentácia z 30 000 eur na 15 000 eur.

Predkladateľ k návrhu rozpočtu

Vyjadrim sa k nasledovným zmenám.

■ Odmeny pracovníkom mimopracovného pomeru znížili poslanci o 5 000 eur. V dnešnej dobe, keď treba zabezpečovať údržbu, opravu a inú prácu v obci je najlacnejšia pracovná sila riešená cez dohodárov. Tak ako sme to zabezpečovali v tomto roku.

■ Znížili položku – rozvoj obcí – vyhotovenie GP z 3 000 eur na 1 000 eur, pritom nie je skolaudovaná cesta v Krivom kúte, chodník na ulici, ktoré boli postavené pred niekoľkými rokmi a uviedla to aj auditorská spoločnosť a Audit, s. r. o., Bratislava v písomnom vyjadrení. Obec to má vyriešiť. Ku kolaudácii treba ešte vysporiadať pozemky a na to je potrebný GP. Taktiež nie sú úplne vysporiadané pozemky na cestu Pod Pálenicou a k tomu je taktiež potrebný GP, čo je súčasť pre podanie stavebného povolenia.

■ Ďalej poslanci v rozpočte zrušili položku – monografia obce Podbiel – z 1 000 eur na 0 eur. Položka slúžila na prípravu novej knihy (monografie) o Podbieli. Zaujímavé, že to zrušili už v rozpočte na rok 2025.

■ Štyria poslanci chcú vydávať Poslanecký obehník a schválili naň 600 eur. Pritom obec má už viac ako 30 rokov obecné noviny. Na jednej strane chcú obehník, na druhej strane v liste obecnému úradu píše, že chcú, a dokonca aj hlavný kontrolór, zasahovať do tvorby obecných novín.

■ Už v minulosti sa poslanci vyjadřovali, že pre obec treba kúpiť nové osobné auto, ale pri hlasovaní túto položku zrušili. Už 11 rokov, ako vykonávam funkciu starostu, používam na služobné účely svoje osobné vozidlo.

■ Položku – Prípravná a projektová dokumentácia – znížili na polovicu. Dobré vieme, že v roku 2027 končí plánovacie obdobie EÚ. To znamená, že potom sa už nebudú môcť čerpať peniaze z plánu obnovy EÚ. Čiže, ak nebudeme mať hotové projekty, nebudeme môcť EÚ žiadať o peniaze. Taktiež k žiadostiam o dotácie z iných štátnych fondov je potrebné mať pripravené projekty.

■ Poslanci znížili položku – realizácia nových stavieb – cesta Pod Pálenicou z 360 000 eur na 280 000 eur. Nevie, ako sa dopracovali k takej sume, keď som oslovil firmu, ktorá tieto práce vykonáva, aby mi predložili orientačnú cenu. Samozrejme, že bude vyhlásené verejné obstarávanie a vysúťažaná cena bude záväzná. Ani k takejto dôležitej veci sa Komisia výstavby, dopravy a životného prostredia nevyjadřila.

K ostatným zmenám sa nebudem vyjadřovať, nech si občania urobia vlastný úsudok. K výčitke poslancov, že som pred rokovaním o rozpočte nezvolal pracovné stretnutie, kde by sme o ich zmenách diskutovali, by som rád dodal, že starosta nemá zákonnú povinnosť zvolať pred rokovaním obecného zastupiteľstva takéto pracovné stretnutie poslancov. K rozpočtu na rok 2025 som ho síce zvolal, no aj tak prišli s ďalšími návrhmi až na rokovanie zastupiteľstva. ■ Ján Sitek, starosta

Spoločenská kronika

V októbri, novembri a decembri sme medzi nami neprívatili žiadne novonarodené dieťaťko, a ani žiadny obyvateľ neodišiel do večnosti.

■ **Do manželského zväzku vstúpili:** Radovan Vlček (Trstená) a Miroslava Kršková (Podbiel), Martin Lorinc (Podbiel) a Dorota Mellová (Oslany), Milan Mikulášik (Podbiel) a Michaela Šutorová (Hostie) a v septembri aj Matúš Baňák (Liesek) a Lucia Hričová (Podbiel).

■ Jubilanti

V prvom štvrtroku 2026 si okružle životné jubileum pripomenú:

70 rokov Helena Schelinová

75 rokov Milan Domiňák

85 rokov Július Lofaj

Prajeme vám veľa zdravia, pohody, radosti v každom dni a veľa krásnych okamihov s blízkymi.

■ (OCÚ)

Spoločne sme prežili čaro pravých Vianoc

Podbielanské Vianoce sa niesli v duchu tradícií a radosti. Ich súčasťou boli aj vianočné trhy.

■ Vianoce nie sú len o darčekoch, svetielkach a voni koláčov. Sú predovšetkým o láske, pokoji a o radosti z toho, že môžeme byť spolu. Pripomínajú nám tichý zázrak narodenia Ježiša – nádej, ktorá prišla do sveta skromne, no s veľkou silou.

V čase radostného očakávania príchodu Ježiša na svet sa uskutočnilo podujatie, ktoré sa nieslo v duchu tradícií, spolupatričnosti a radosti. Svojím vystúpením ho obohatili folklórne skupiny Senková, Goral zo Suchej Hory, ľudová hudba Murinovcov, hudobné teleso ZuZA (súrodenci Bebejovci) a Viktória Gondová.

Ich úprimný prejav a zaniebanie vytvoril neopakovateľnú sviatočnú atmosféru, ktorá spojila všetkých prítomných.

Nedeľné popoludnie prinieslo nielen krásny kultúrny zážitok, ale aj milé stretnutia. Neodmysliteľnou súčasťou podujatia boli aj vianočné trhy, kde sa predávajúci s návštevníkmi podelili o svoje krásne výrobky, tradičné dobroty a chutné občerstvenie. Vďaka ich ochote a šikovnosti mali návštevníci možnosť nielen sa zahriať, ale aj odnieť si domov kúsok vianočnej atmosféry. Spoločne tak vytvorili podujatie, ktoré bolo príjemným stretnutím celej obce a pripomenutím si pravého zmyslu Vianoc – byť k sebe lepší, láskavejší, ohľaduplnejší, priateľskejší.

■ Júlia Paľová

Harmonogram vývozu odpadu na rok 2026 - obec Podbiel

Vývoz komunálneho odpadu

Streda	Farba
7.1.2026	
21.1.2026	
4.2.2026	
18.2.2026	
4.3.2026	
18.3.2026	
1.4.2026	
15.4.2026	
29.4.2026	
13.5.2026	
27.5.2026	
10.6.2026	
24.6.2026	
8.7.2026	
22.7.2026	
5.8.2026	
19.8.2026	
2.9.2026	
16.9.2026	
30.9.2026	
14.10.2026	
28.10.2026	
11.11.2026	
25.11.2026	
9.12.2026	
23.12.2026	

Vývoz separovaného odpadu

Mesiac	Plasty + sklo vrecia	Papier vrecia	Papier 1100l
Január	29		28
Február	26		25
Marec	26		25
Apríl	23		22
Máj	28		27
Jún	25	1	24
Júl	23		22
August	27		26
September	24		23
Október	22		21
November	26	2	25
December	28		16

žltá - 2-týždňový vývoz,

modrá - mesačný vývoz,

červená 2-mesačný vývoz

SKLO	PLASTY + KOVOVÉ OBALY + TETRA-PACK	PAPIER
Možno vkladať Fľaše z nápojov biele aj farebné, obalové sklo z potravín, tabuľové sklo z okien – nie drôtené. Nevkladajte Keramiky a porcelán, sklenené obaly znečistené chemikáliami a olejmi, žiarivky, obrazovky televízorov a počítačov, sklo s obsahom kovu, sklobetón, autosklá, poháre a kuchynské nádoby z varného skla, drôtené sklo, komunálny odpad.	Možno vkladať Čisté plastové obaly zo saponátov a kozmetiky, rastlinných olejov, fólie, označené skratkami: HD-PE, PE-HD, PE, PP, PET. Konzervy, kovové obaly, alobalové a hliníkové časti obalov bez plastov alebo papiera. Čisté nápojové kartóny od mliečnych výrobkov a nápojov, podobné obaly označené v spodnej časti skratkami C/PAP Nevkladajte Plastové obaly znečistené olejmi a chemikáliami, tégliky z jogurtov a masla, mikroténové vrecká a tašky, plasty s obsahom kovu, polystyrén, komunálny odpad. Kovové obaly vyrobené z viacerých druhov materiálu. PET fľaše a nápojové plechovky patria do systému	Možno vkladať Noviny, časopisy, kancelársky papier, zošity, poskladané krabice a kartóny, reklamné letáky a pod. Nevkladajte Použitý hygienický materiál, mokry, znečistený, masťný, asfaltový a voskový papier, celofán a komunálny odpad.

Prosíme do nádob na separovaný odpad vkladať len čisté obaly bez zvyškov potravín.

Spievali doma i vo svete

Vo svojich spomienkach sa rady vraciame na vystúpenia v Bratislave, kde sme čaro Vianoc umocnili vianočným pásmom 14-krát na vianočných trhoch, ale aj na Bratislavskom hrade. Naše poďakovanie patrí Helenke Záhradníkovej, ktorá má zásluhu na tom, že sa s ním prezentujeme aj dnes.

Zo spomienok vyberáme aj vystúpenia na Agrokomplexe v Nitre (16-krát), v Múzeu slovenskej dediny v Martine, v Žiline, Košiciach, vo Vrútkach, Východnej, v Trnave, Bytči, Trenčíne, Dvoroch nad Žitavou, Pozbe, ale aj v Poľsku, Slovinsku, Francúzsku. O naše zviditeľnenie za hranicami sa aktívne zaslúžil starosta Ján Sitek, vďaka ktorému sme mohli divákovi ukázať, že láska k spevu nepozná hranice a spája všetkých, pre ktorých je pieseň darom srdca. Účasť na festivale vo Francúzsku je pre nás nezabudnuteľná. Poctou pre nás bolo prijatie na slovenskej ambasáde v Paríži.

Svojim vystúpením sme potešili divákov na Ružomberskej lýre (4-krát), Podroháčskych folklórnych slávnostiach (19-krát),

ale aj na obecných folklórnych slávnostiach v Malatinej, Zázrivej, Veličnej, Nižnej, Dlhej nad Oravou, Oravskom Podzámkou, Liesku, Sihelnom, v Rabči, Mútnom, Zubrohlave, Oraviciach, Novoti, Oravskom Veselom, v Trstenej, Dolnom Kubíne a každoročne u nás v Podbieli.

Viacrát sme boli hosťami v Charite Trstená s mikulášskym košom a tento rok aj na páračkách peria. Je to miesto, kde človek pookreje na duši a viac si uvedomí hodnotu svojho života. Pozvanie sme prijali pri príležitosti 20. a 25. výročia založenia charity, kde sme spolu s otcom biskupom Františkom Trstenským mali požehnaný čas. Úprimné prijatie a slza v oku dávali spoločnému stretnutiu pečať ľudskosti.

Posolstvo ukryli v pásmach

Sme svedkami toho, že ľudia, ktorí sa radi rozdeľujú prežívajú vnútorné šťastie. Starí rodičia nám odovzdali posolstvo ľudskosti, viery a lásky, ale aj vtip a humor, ktorý má v živote ľudí svoje miesto. Ich posolstvo sme ukryli v nasledujúcich pásmach: Plátenko bielené,

Jánske ohne, Fašiangy, Perinárky, Hrabanie sena, Pochovávanie basy, Dožinky, Krstiny a Lúskanie fazule.

Je v nich ukrytá ľudová múdrosť, láska a úcta k darom, ktoré nám nadelila matka Zem. O tom, že dokážu divákov zaujať, sme sa presvedčili na krajších prehliadkach, kde sme dvakrát obsadili 1. miesto a našu obec sme reprezentovali aj na celoslovenských prehliadkach v Bytči, Trenčíne a Trnave.

Každý človek môže niečo dosiahnuť, ak svoju energiu dokáže uložiť do niečoho, čo naplňa jeho život. Pretože pieseň nás sprevádza celým životom, spojili sme svoje sily a v roku 2005 sme vydali svoje prvé cédečo a v roku 2020 druhé s vlastnými piesňami.

Za finančnú pomoc chceme poďakovať všetkým sponzorom, ktorí nás počas našej činnosti podporovali. Naša úprimná vďaka patrí aj bývalým starostom Jozefovi Domínákov, Jánovi Murínovi a Jozefovi Krupovi. Tiež ďakujeme starostovi Jánovi Sitekovi, ktorý nám sponzoroval aj naše prvé kroje, aby sme nevystupovali v zásterách, ako aj kolektívnu obecného úradu, ktorý nás v našej činnosti podporoval a naďalej podporuje. Za nezištnú pomoc pri vydaní druhého cédečka ďakujeme bývalému starostovi Slavomírovi Korčuškovi a jeho manželke Patrícii.

Radosť zo spevu ostáva

Čas nám pomaly ukrája zo života, mladosť sa vzdialila. A hoci sa vzdialila, predsa nám niečo nechala a to je – radosť zo spevu. Chceme sa poďakovať aj našim bývalým členkám, ktorým zdravotné problémy už nedovolia byť medzi nami – Hanke Kubošovej, Betke Nabočíkovej a Hedke Mintálovej, dlhoročnej vedúcej nášho súboru, ale aj tým, ktoré sú už v naručí Pána – Stázke Muranskej, Bibke Pyrgyiovej, Terke Kontrovej a Žofke Klimkovej.

Počas týchto 40 rokov našej činnosti sme vystupovali 623-krát a naše spomienky máme uložené v kronike. Mnohých našich občanov sme dôstojne odpovedali na poslednej ceste.

Náš kolektív sa vekom zmenšuje a preto, ak máte záujem zdieľať radosť zo spevu s nami, radi vás medzi nami privítame. Jedna staročínska múdrosť hovorí, že keď sa narodí dieťa, na oblohe sa zažne nová hviezda. Možno aj na tom hudobnom nebi sa pri zrode novej piesne zažne malá hviezdička, ktorá sprevádza životom tých, čo ju milujú. V každej jej note je ukrytý čas, preto sa radi stretávame zas.

■ Viera Strážnická,
vedúca ŽSS

Blížia sa najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Nezabúdajme, že Boh nás stvoril s istým zámerom a má s nami jedinečný plán. Svoju budúcnosť nepoznáme, ale poznáme toho, kto ju drží v rukách. Stíšme sa v tomto adventnom čase, zahalme sa svetlom pokoja a vytvorme domov, kde vládne láska a požehnanie. Otvorme srdcia dokorán, nech k nám skrze narodenie Božieho syna prúdi uzdravujúca sila.

Pokojné, krásne a požehnané Vianoce praje SENKOVÁ

Srdce na dlani

Žilinské dobrovoľnícke centrum už tradične oceňuje výnimočných dobrovoľníkov a projekty, ktoré pomáhajú zlepšovať životy iných v rôznych oblastiach s cieľom vyzdvihnúť ich prínos pre komunitu a vyjadriť im vďaka. V kategórii koordinátor dobrovoľníkov získala ocenenie Srdce na dlani Miroslava Siteková. „Pre mňa dobrovoľníctvo je chcieť dobro a voľiť si dobro za každých okolností. To, že tu môžem dnes stáť je vďaka spoločenstvu, ktoré ma obklopuje či už v eRku, farnosti, obci alebo kdekoľvek inde. Toto ocenenie nie je o mne, ale patrí všetkým ľuďom, vďaka ktorým môžem ja konať dobro a voľiť si dobro,“ povedala začiatkom decembra pri preberaní ocenenia. ■ (LV)

Čo sa deje u nás v škole a škôlke

Škola zavoňala hruškami

■ Vyučovanie 19. novembra sa v našej škole nieslo v znamení hrušiek. Žiaci mali možnosť zúčastniť sa zaujímavej ochutnávky a prezentácie rôznych odrôd hrušiek, ktoré nám priniesli vôňu jesene, prírody a poctivej domácej úrody. Počas aktivity sa deti oboznámili s tým, ako sa odrody hrušiek od seba líšia farbou, tvarom, veľkosťou, ale aj chuťou či vôňou. Rozprávali sa o tom, kde

hrušky rastú, ako sa o ne treba starať a prečo sú dôležitou súčasťou zdravej stravy. Deti ochutnávali hrušky sladké, šťavnaté, chrumkavé aj maslové. Nechýbali ani malé tipy na to, čo všetko sa z hrušiek dá pripraviť – kompóty, koláče, džemy či jednoducho zdravá desiata. A nielen to. Na špeciálnej pomôcke si mohli vyskúšať šúpanie hrušiek a ich krájanie v tvare špirály. ■ (ZŠ)

Kružok tvorivých dielní v októbri

■ V mesiaci október si deti samy pripravili a naplnili rozmanité koláčiky. Spoločné pečenie veľmi podporilo tímového ducha, koordináciu aj samostatnosť v práci. Deti následne s hrdosťou prezentovali hotové dobroty.

Ďalšou aktivitou bola práca s vlnou, kartónom a farebnými papierikmi. Vyrobené vtáčiky hrdlo vystavila celá skupina.

Originálnou spoločnou výzdobou sa stal strapec hrozna, na ktorý každé dieťa prispelo vyfarbeným kruhom s mandalovým vzorom. Texty na listoch vystihujú význam spolupráce a priateľstva. Tento strapec je krásnym symbolom toho, čo dokážu deti dosiahnuť spoločne.

A na záver pripravili aj rozprávko-pestrú výstavu s názvom Strašidielka z pohárikov.

■ (ZŠ)

Obuli si korčule a bavilo ich to

■ Školáci i predškolači úspešne ukončili korčuliarsky kurz, na ktorom sa počas niekoľkých stretnutí zdokonalili v pohybe na ľade. Učili sa udržať rovnováhu, bezpečne brzdiť, skúšali rôzne techniky a postupne získavali istotu aj radosť z pohybu.

Záver kurzu, ako pre žiakov 2., 3. a 4. ročníka, tak aj pre prvákov a predškolákov, sa niesol v duchu olympijských hier – nechýbal slávnostný nástup, súťažné disciplíny ani rozdeľovanie

odmien. Na ľade panovala výborná nálada, výzvy, pokroky aj úsmievy sprevádzali každého malého korčuliara.

Sme hrdí na všetky deti – na ich snahu, odvahu a chuť učiť sa niečo nové. Veríme, že korčuľovanie sa pre mnohých z nich stane obľúbenou zimnou aktivitou. ■ (ZŠ)

Hudobné predstavenie: Pesničkami k bezpečnosti škôlkarov na cestách

■ V septembri sme v materskej škole mali hudobné predstavenie o doprave. Deti sa hravou a pútavou formou naučili základné pravidlá bezpečnosti v cestnej premávke. Prostredníctvom pesničiek, scénok a ukážok sa dozvedeli, prečo je dôležité pozrieť sa doľava a do-

prava pred prechodom cez cestu, ako sa správať bezpečne na cestách, či už ako chodci alebo cyklisti. Cieľom koncertu bolo nielen naučiť deti základné pravidlá, ale zároveň ich motivovať k zodpovednému správaniu na cestách a predchádzať úrazom či nehodám. ■ (MŠ)

Vianoce v ŠKD

■ Blížia sa najkrajšie sviatky v roku, kedy človek obdarúva svojich blízkych. Žiaci Školského klubu detí venovali krásne darčeky svojim spolužiakom. Radosť a iskričky v ich očiach sa nedali opísať. Aj vám všetkým chcú popriať na Vianoce len to najlepšie. Ich pozdrav nájdete vo videu na webstránke školy.

■ (ZŠ)

Deň jablka bol chutný aj poučný

■ Do akcie Deň jablka sa 21. októbra zapojili žiaci všetkých ročníkov aj záujmového krúžku. V rámci programu Školské ovocie doviezla spoločnosť Mirutomi tri druhy jablák, ktoré deti porovnávali, čítali si o nich zaujímavé informácie a samozrejme ich ochutnávali. Potom piekli chutné jablkové dobroty, pripravovali ovocné šaláty, vyplňovali pracovné listy a oboznamovali sa so životným cyklom jablone.

V triedach panovala tvorivá a veselá atmosféra, plná vône jablák, smiechu a spolupráce. Deň jablka nám pripomenul, že aj malé ovocie v sebe skrýva veľkú silu.

■ (ZŠ)

Predvídame, čiže čítame s fantáziou

■ V 3. triede sme sa pri čítaní textov venovali čitateľskej stratégii predvídania. Žiaci sa učili premýšľať nad tým, čo by sa mohlo v príbehu stať ďalej, hľadali stopy v texte a rozvíjali svoju fantáziu. Predvídali na základe obrázkov, kľúčových slov a dokonca aj podľa predmetu, ktorý predtým nevideli. Texty, s ktorými pracovali, mali hlbokú myšlienku, o ktorej potom spoločne viedli zaujímavú diskusiu. Táto aktivita podporila ich pozornosť, porozumenie textu aj radosť z čítania.

■ (ZŠ)

Deti sa tešili na Mikuláša, prišiel aj s tromi anjelmi

■ Popoludnie pred sviatkom sv. Mikuláša patrilo v dedine deťom. Pred obecný úrad ich prišlo bezmála 250. Sprevádzali ich rodičia či starí rodičia, tie staršie pribehli aj samé. „Vždy sa na to teším. Do školy už chodím do Nižnej, tak som rada, ak sa aspoň tu vidíme aj s kamarátmi, s ktorými sa často nevidím,“ hovorila šiestaka Rebeka.

Pavol prišiel s dvoma malými synmi. Tešili sa obaja, teraz sa boja Mikuláša, tak to pozorujeme trochu zďalšia.

V dave detí boli aj starí rodičia. „V minulosti to nebývalo také parádne,“ spomína Mária. „Keď sme my boli malé deti, darčeky nám dali rodičia do topánok, ktoré sme si museli špeciálne na tú udalosť pekne vyčistiť. Našli sme tam hlavne keksíky a cukríky, a ak ovocie, tak domáce jabĺčko. Občas nás rodičia strašili, že tomu, kto neposlúcha, donesie Mikuláš uhlie alebo škrob-

ky. Ale ja som to nikdy nedostala,“ zasmiala sa Mária.

Mikulášske stretnutie organizovali zamestnanci obecného úradu a starosta, ktorý všetky deti pozdravil a pozval Mikuláša. Každé dieťa dostalo balíček so sladkosťami. Po chvíli sa mnohé z nich presunuli na nové detské ihrisko. Všetci prítomní si potom mohli vychutnať teplý nealko punč a koláčiky. Sviatočnú atmosféru umocňoval obecný rozhlas, z ktorého zneli vianočné melódie.

Do kostýmu Mikuláša sa aj tento rok obliekla Jozefína Krupová, do anjelských

kostýmov Natália Miháľová, Emma Surovčíková a Mária Moresová. Jozka Krupová je neodmysliteľnou postavou patróna detí – sv. Mikuláša už dlhé desaťročia. Radosť deťom prinášala ešte ako Dedo Mráz, ktorý v ére socializmu vytlačil svätca. Stredná generácia si spomína na Mikuláša v sprievode anjelov, ktorý chodil z domu do domu s kárikou alebo na konskom povoze, občas i na špeciálnom aute. So skupinkou chodieval vtedy aj čert, ktorý staršie nezbedné deti naháňal po ceste a maľoval uhlíkom.

■ (LV)

Aj medzi škôlkarov prišiel Mikuláš

■ Mikuláš zavítal aj do materskej školy, deti mu pripravili pekný program, za čo ich odmenil sladkými balíčkami.

■ (ZŠ)

O spoločné dedičstvo zakorenené v zemi sa stará už 20 rokov

Hovoríme s predsedom pozemkového spoločenstva Pavlom Kudzbelom.

■ Spolumajiteľstvo bývalých urbarialistov obce Podbiel, pozemkové spoločenstvo, nadviazalo na tradíciu, ktorá sa obnovila po zmene režimu v roku 1989, keď sa v máji 1990 konalo prvé zhromaždenie „urbáru“. Ako samostatný právny subjekt vzniklo spoločenstvo v roku 1998. V roku 2006 si valné zhromaždenie podielnikov zvolilo za predsedu Pavla Kudzbela, ktorý spoločenstvo vedie dodnes.

Čo je základnou činnosťou spoločenstva?

Hlavnou úlohou spoločenstva je spravovať a zveľaďovať spoločný majetok tak, aby bol trvalo udržateľný a prinášal úžitok všetkým členom. Zároveň zabezpečuje obhospodarovanie lesa v súlade s platnými právnymi predpismi a to s ohľadom na jeho mimoprodukčné funkcie, ktoré nesúvisia priamo s ťažbou dreva.

Obhospodarovaná výmera Spolumajiteľstvo bývalých urbarialistov obce Podbiel presahuje 760 ha a počet podielových spoluvlastníkov sa približuje k 500, pričom žijú tak v Podbieli, ako aj po celom Slovensku. Výbor spoločenstva spolu s predsedom zastupuje všetkých spolumajiteľov v úradných aj právnych záležitostiach.

Základom hospodárenia v lesoch je však ich udržateľnosť.

Áno, ide o neustály kolobeh. Pestovanie lesa predstavuje súhrn vedeckých poznatkov o lese a o riadení jeho vývoja tak, aby bola zabezpečená trvalosť produkcie. Po vyťažení materského porastu sa na vyčistených holinách objavuje prirodzený nálet, alebo pristupujeme k umelej obnove výsadbou prevažne zmiešaných lesných kultúr. Až do zabezpečenia porastu chránime mladé kultúry pred buriňou vyžínaním a zároveň chemicky ošetrujeme terminály, aby sa predišlo ohrozeniu zverou. Vo fáze mladín a žrdkovín robíme plecie ruby, teda výsek nežiaducich (plevelných) drevín a prerezávky. V štádiu žrdovín a dospievajúcej kmeňoviny nasledujú prebierky. Všetky pestovné zásahy v hospodárskych lesoch smerujú k podpore rastových schopností porastu, zvýšeniu jeho kvality a stability, ako aj k úprave drevinového zloženia, zápoja a zakmenenia, až do dosiahnutia rubnej zrelosti.

Kto dohliada na odbornosť hospodárenia v lesoch?

Odborné riadenie hospodárenia v lese zabezpečuje odborný

lesný hospodár (OLH). Spoločenstvo sa riadi desaťročným Programom starostlivosti o les (PSL), ktorý slúži ako nástroj regulácie a kontroly hospodárskych činností v rámci zákonom stanovených limitov. PSL obsahuje mapové, číselné aj textové podklady potrebné pre správne a udržateľné hospodárenie v spoločenstve. Ako predseda spoločenstva každoročne predkladám zhromaždeniu vlastníkov finančný plán celkového hospodárenia na schválenie.

Obnovu lesa a infraštruktúry financujete len z vlastných zdrojov?

Okrem financovania z vlastných zdrojov sa spoločenstvo uchádza aj o podporu z grantových mechanizmov, najmä z eurófondov. Úspešne sme získali nenávratnú finančnú pomoc pri projektoch zameraných na revitalizáciu krajiny, obnovu poškodených hospodárskych porastov a zlepšovanie životaschopnosti ochranných lesov. Podarilo sa nám tiež získať grant na opravu časti asfaltového povrchu v lokalite Magura.

Vedenie urbáru ste prevzali v čase, keď lesy na celom Slovensku zasiahla veterná kalamita, ako ste to zvládli?

V našom spoločenstve víchrica v roku 2004 zdevastovala väčšiu časť porastov v lokalite Háj a jeden porast v lokalite Magura. V nasledujúcich rokoch začali aj pôvodne nepoškodené časti porastov odumierať v dôsledku biotických škodlivých činiteľov, najmä podkôrneho hmyzu lykožrúta smrekového a hubového parazita podpňovky. Napadnuté stromy sme priebežne odstraňovali a porasty postupne obnovovali. Domnievam sa, že sme tento boj úspešne zvládli, o čom svedčia približne 20-ročné zmiešané mladiny.

Problém škodlivých činiteľov, predovšetkým lykožrúta, však pretrváva aj dnes v iných rubných a predrubných porastoch nášho spoločenstva. V posledných rokoch sa k tomu pridalo aj dlhodobé pretrvávajúce jarné sucho. Kalamitné drevo naďalej spracúvame priebežne, v súlade s platnými právnymi predpismi, aby sme minimalizovali riziko napadnutia zdravých stromov.

V akej finančnej kondícii je v súčasnosti podbielanský urbár?

Domnievam sa, že Spolumajiteľstvo bývalých urbarialistov obce Podbiel je v dobrej finančnej kondícii. O stabilitu a zodpovednom hospodárení svedčí aj to, že sme v uplynulom období z vlastných zdrojov vybudovali časť asfaltovej lesnej cesty v lokalite Magura, realizovali inštaláciu fotovoltického systému s výkonom 90 kW na streche pílne a poskytli finančný príspevok rímskokatolíckemu farskému úradu na podlahové kúrenie. Každoročne zverejňujeme číselné výsledky hospodárenia v pozvánke na zhromaždenie spoločenstva, takže každý spolupodielnik má všetky informácie k dispozícii a každoročne vyplácame podiely na zisku.

Čo tvorí gro tržieb?

Gro našich tržieb tvorí predaj drevnej hmoty – guľatiny alebo reziva, pričom časť príjmov pochádza aj z prenájmu pozemkov, najmä firmám pôsobiacim nad obcou smerom na Zuberec. Donedávna sme mali príjmy aj z prenájmu plochy na sklad dre-

va na Zámostí a z lomu Pod Pálenicou.

Výhodou pri predaji dreva je skutočnosť, že od roku 1998 prevádzkujeme vlastnú pílu, hoci náklady na jej chod sú dnes niekolkonásobne vyššie ako na začiatku. Spracovaním dreva na rezivo dokážeme pružnejšie reagovať na vývoj na trhu – vždy si vieme vybrať variant, ktorý je v danom období ekonomicky výhodnejší. Ak je cena guľatiny vysoká, je efektívnejšie ju prediť; ak je nízka, uprednostníme jej spracovanie, počkáme na vhodnejšie podmienky a predávame rezivo.

Pochváliť sa môžete aj dvojkilometrovou asfaltkou do Magury.

Bola to pôvodná lesná cesta, ktorú sme nechali spevniť a na povrch sme uložili dostatočnú hrúbku asfaltu. Prvý kilome-

ter sme vybudovali ešte v roku 2018 z vlastných prostriedkov. Vlni sa nám podarilo získať približne 194-tisíc eur z eurofondov, s 20-percentnou spoluúčasťou. Výsledkom je nová asfaltová cesta v celkovej dĺžke 2,3 km, ktorá je hotová. Rozumiem, že mnohí by uvítali, keby asfaltová komunikácia začínala už pri železničnej stanici v Podbieli. Približne päťkilometrový úsek vedúci od obce však nie je vo vlastníctve urbáru a do cudzieho majetku nemôžeme investovať.

Kolko má pozemkové spoločenstvo zamestnancov?

V súčasnosti zamestnávame sedem pracovníkov. Na práce v lese si objednáваме aj externé subjekty podľa sezónnych potrieb.

Spomeňte nejaké ďalšie aktivity urbáru pre dedinu.

V prípade potreby sponzorský podporujeme organizácie a rôzne podujatia v obci. Tento rok sme podporili našu farnosť dotáciou na podlahové kúrenie vo výške 30-tisíc eur. Každoročne prispievame aj na letný detský tábor, ktorý organizuje miestne spoločenstvo eRko. V minulosti sme sa podieľali aj na opakovaných opravách starého mosta ponad Oravu a preto sme veľmi vďační, že bol nahradený novým. Aktuálne by sme radi pomohli k zatraktívneniu lokality Františkovej huty vybudovaním

dvoch prístreškov, chatky medzi nimi a súvisiacej infraštruktúry. Tieto objekty budú slúžiť turistom na oddych a zároveň poskytnú zázemie pri rôznych akciách. Na projekt sa uchádzame o finančnú podporu z Fondu na podporu cestovného ruchu.

Finančným prínosom pre podielnikov bol aj kameňolom.

Nájomca platil nielen nájomné, ale aj poplatok za vyťaženie kameň. Tento príjem predstavoval v priemere približne 25-tisíc eur ročne. Ak túto sumu vynásobíme dobou ťažby, ktorá trvala približne 20 rokov, ide o celkom slušný finančný prínos pre spoločenstvo. Prevádzkovateľ zároveň bezplatne dodával kameň na opravy lesnej cesty a ďalšie úpravy, ktoré spoločenstvo potrebovalo.

V súčasnosti sa v už bývalom kameňolome nachádzajú umeľou obnovou vysadené sadenice, ktoré prevádzkovateľ vysadil po ukončení činnosti. Podielníci podporili aj vznik nového lomu v lokalite Prašivca, avšak zámer prevádzkovateľa narazil na nevôľu časti obecného zastupiteľstva, ktorá vyčlenenie tejto lokality na ťažobnú činnosť zamietla.

Podbielanský urbár vediete už dve desaťročia a ani vo výbore nedochádza k výraznejším zmenám. Čo stojí za touto dôverou podielnikov?

Keď som nastupoval do funkcie, mojim cieľom bolo dosiahnuť ekonomickú stabilitu pri dôslednom dodržiavaní lesohospodárskych plánov. Som presvedčený, že sa to podarilo.

Úspech však nikdy nezávisí len od predsedu, nevyhnutná je kvalitná spolupráca v celom tíme. Som rád, že sa môžem oprieť o výbornú spoluprácu so súčasnými členmi výboru – Pavlom Lofajom, Igorom Beňušikom, Jánom Sitekom a Jozefom Mačňákom st. Rovnako si veľmi cením konštruktívnu spoluprácu s dozornou radou spoločenstva, odborným lesným hospodárom a starostom obce, ktorým by som sa chcel aj touto cestou poďakovať.

Poďakovanie patrí aj všetkým zamestnancom a spolupracujúcim subjektom za ich prácu v prospech spoločenstva. Práca v tomto odvetí je ťažká, preto si ich úsilie, každodennú zodpovednosť a odbornosť nesmierne vážim. Myslím si, že práve dosahované výsledky presvedčujú podielnikov, ktorí nám opakovane prejavujú dôveru vo voľbách. Túto dôveru si veľmi vážim a pristupujem k nej zodpovedne.

Spoločne robíme všetko pre to, aby sme dedičstvo zakorenené v zemi uchovali aj pre budúce generácie – s rešpektom k prírode, histórii a spoločnému vlastníctvu.

■ Lýdia Vojtaššáková

K blížiacim sa sviatkom by som chcel všetkým našim podielnikom, ako aj obyvateľom obce Podbiel, popriať príjemné a pokojné prežitie Vianoc a do nového roka 2026 zaželať veľa osobných i pracovných úspechov.

Pavol Kudzbel

Úcta k rokom. Podujatie sa nieslo v duchu priateľstva a vďaky

■ Pri príležitosti Dňa starých rodičov a Mesiaca úcty k starším zaplnila kultúrno-sportovú halu generácia, ktorá v našich životoch zohráva nezastupiteľnú úlohu. „Starí rodičia sú často tými, ktorí majú vždy čas. Čas vypočuť, objasniť, poradiť. Čas byť oporou,“ uviedla stretnutie Júlia Paľová. „Ste mostom medzi minulosťou a budúcnosťou a práve preto si zaslúžite našu hlbokú úctu.“

Malí i väčší školáci si pre svojich starých rodičov pripravili pestrý kultúrny program. Atmosféru umocnila aj spevacka skupina Senková, ktorej žienky sú studnicou spomienok a najcennejších príbehov. Starosta Ján Sitek vzdal úctu seniorom za roky, ktoré napl-

nili činmi pre blaho obce i celej spoločnosti, a poprial im ešte dlhé roky zdravia, pohody, ale aj pozornosti, ktorú si zaslúžia. „Kiežby ste nikdy nepocítili samotu, kiežby sa vždy našiel človek, ktorý bude kráčať s vami a nielen vedľa vás.“

Hostami podbielanského stretnutia seniorov boli aj rovesníci z družobnej obce Neveřice. Stretávajú sa striedavo už dlhé roky – jeden rok na Orave, nasledujúci na severe Podunajskej nížiny.

Pre seniorov z Neveříc pripravila obec dopoludňajší atraktívny program – návštevu útrob priehradného múra. „Bolo úžasné ocitnúť sa v tých priestoroch a obdivovať, aké úžasné dielo dokázali ľudia vybudovať v tej dobe,“ zhodnotil exkurziu zakladajúci starosta partnerstva Eduard Kajaba z Neveříc.

Pre seniorov z Neveříc pripravila obec dopoludňajší atraktívny program – návštevu útrob priehradného múra. „Bolo úžasné ocitnúť sa v tých priestoroch a obdivovať, aké úžasné dielo dokázali ľudia vybudovať v tej dobe,“ zhodnotil exkurziu zakladajúci starosta partnerstva Eduard Kajaba z Neveříc.

„Uvedomujem si, že naše partnerstvo má pevné základy. Za tie roky si vybudovali množstvo vzájomných priateľstiev. Nebolo to však len o senioroch, ale aj o výmene skúseností a poznatkov v iných oblastiach samosprávy.“

■ (LV)

Do dediny vozil porcelán a odvážal handry. Z toho žil

Okolo roku 1930 prišiel do Podbiela niekde od Prievídzke Ján Pafkeje. Kúpil si drevenicu na ulici smerom na Zuberec (pop. č. 46) aj so starou maštalou a koňa s vozom. Čudujte sa, v čom podnikal.

■ Ján Pafkeje obchodoval s porcelánovým riadom – taniermi, šálkami, tanierikmi, polievkovými misami a všetkým, čo česká fabrika na porcelán vyrábala. Všetok tovar bol partiový, teda trochu poškodený, ale pre Horňoravcov bol poklad. V ponuke mal aj sklenené poháre či fľaše. Uvedený tovar mu prichádzal asi raz týždenne vlakom v drevených debnách, proti rozbitiu bol chránený drevenými stružlinami. Sklad si zriadil v humne. Potom asi dvakrát v týždni naložil tovar na voz a s koníkom

vyrazili do hornooravských dedín.

Obecné rozhlasly vtedy neexistovali, ale ľudia si na povoz s užitočným tovarom zvykli a už ho vyčkávali. Údajne mávali handrári pišťalku, na ktorej pískali a melodickými pokrikmi oznamovali príchod do obce.

Partiový riad za odpad

Najzaujímavejšie na celom biznise Jána Pafkejeho bolo, že ľudia za tovar neplatili peniazmi. Protihodnotou bolo staré už nepotrebné oblečenie, jednoducho handry, preto ho aj volali handrár. Išlo teda o výmenný obchod – barter.

Pre jednoduchých ľudí to bolo niečo mimoriadne, pretože si mohli doplniť porozbýjaný kuchynský riad v podstate zadarmo, len za handry, ktoré už doma nepotrebovali.

Na voze mal Pafkeje vždy aj galantný tovar ako gombíky, stužky, prstienky, nemenej hodnotné napodobeniny zlatých reťaziek a iné drobnosti.

Handry zväčša do svojho humna a keď nazbieral dosť, s pomocníkmi ich naložil do vagóna a poslal do dohodnutej fabriky. V dávnejšej minulosti sa z handier vyrábala papier.

Fungovalo to ako hodinky

Neviem si predstaviť, ako mohol takýto biznis fungovať, ale fungoval. Ján Pafkeje musel byť v zisku, lebo postavil svojmu koníkovi parádnú murovanú maštal a príležitostných pomocníkov buď vyplatil peniazmi, alebo dostali úzkoprofilový tovar.

Sklárne aj české porcelánky sa zbavili partiového tovaru a boli tiež spokojné, preto-

že platili dopravu do Podbiela. Všetko fungovalo ako hodinky.

Tradičná forma handrárstva po 2. svetovej vojne postupne zanikla v dôsledku zavádzania nových socialistických foriem výkupu odpadu vo výkupniach Zberných surovín. Aj Ján Pafkeje sa po znárodnení zamestnal v národnom podniku Zberné suroviny.

A tak namiesto koníka každé ráno zacúvalo do dvora bývalého handrára nákladné auto značky Garant, neskôr Robur. Určitú dobu tieto autá šoféroval Podbielan Julo Deris, ale aj cudzí šoféri, ktorých som nepoznal. Všetko prebiehalo rovnako ako s konským povozom, ale pod hlavičkou Zberných surovín, až do roku 1965. V susedstve Pafkejeho bývali Hlodak, Kubanik, Krupa a Jurčo.

■ Jozef Krupa

Farnosť spája sily pre tých, ktorí to najviac potrebujú

V Podbieli vznikla farská charita, jej poslaním je poskytovať pomoc ľuďom v náročných životných situáciách. Jej činnosť stojí najmä na dobrovoľníkoch a podpore farnosti.

■ Právne a ekonomicky podlieha charita farskému úradu, jej činnosť je registrovaná a metodicky koordinovaná Spišskou diecéznou charitou. Zázemie našla v priestoroch bývalej cirkevnej školy.

O činnosti a plánoch sme sa rozprávali s koordinátorkou farskej charity Miroslavou Bullovou.

Už dlhodobo sa podieľate na rôznych formách pomoci. Čo stálo za myšlienkou založenia farskej charity v našej obci?

Myšlienka farskej charity sa začala formovať už pred niekoľkými rokmi, keď ma predseda sociálno-zdravotnej komisie pri Obecnom zastupiteľstve v Podbieli oslovil, aby som sa stala jej členkou. V rámci komisie sme sa postupne dostávali do kontaktu s mnohými ľuďmi v obci, najmä staršími a osamelými. Veľmi cennou časťou našej práce boli aj gratulácie jubilantom. Aj keď táto agenda dnes patrí obecnému úradu, pre nás bola dôležitým zdrojom skúseností. Ukázala nám, koľko nenápadných potrieb medzi ľuďmi existuje. Práve tieto stretnutia a rozhovory nás utvrdili v tom, že pomoc ľuďom potrebuje stabilné zázemie a systém, ktorý funguje dlhodobo a nezávisle od toho, komu je agenda práve zverená. Preto sme spolu s Michalom Sitekom, Katarínou Urbanovou a Miroslavom Bulloom začali hľadať spôsob, ako pomoc posunúť na novú úroveň.

Farská charita nám dáva priestor pracovať odborne, transparentne a s väčšou kontinuitou. Vznikla ako spoločné dielo farnosti pod vedením

vdp. Matúša Oravca, ktorý je jej predsedom, a dobrovoľníkov, ktorí chcú byť blízko ľuďom v náročných situáciách.

Ako a komu konkrétne chce farská charita pomáhať?

Pomáhame podľa možností tam, kde je potreba najväčšia. Naša činnosť zahŕňa najmä pomoc starším, chorým, osamelým a núdznym napríklad návštevami, sprevádzaním, ako aj duchovnou podporou, organizovaním zbierok podľa toho, čo ľudia v dedine najviac potrebujú. Podľa možností chceme tiež bezplatne požičovať zdravotnícke pomôcky. Dôležitou súčasťou našej práce bude aj výchova k solidarite. Plánujeme navštíviť školu a deťom prakticky ukázať, čo znamená všimnúť si človeka v ťažšej situácii. Napríklad si budú môcť vyskúšať, aké je to prechádzať sa barami či invalidným vozíkom cez prekážky, alebo ako veľmi pomôže jednoduché podržanie dverí či pomoc s taškou.

Z akých zdrojov charita aktuálne funguje? Ako môžu ľudia prispieť – finančne, materiálne alebo inak?

Naša činnosť stojí najmä na dobrovoľníkoch a podpore farnosti. Preto si veľmi vážime každú formu spolupráce. Ľudia môžu prispieť rôznymi pod-

netmi a prosbami o pomoc. Vzhľadom v kostole je charitná krabička, kam môžu ľudia diskretné vložiť podnet, ak vedia o niekom, kto potrebuje materiálnu, duchovnú alebo jednoduchú ľudskú podporu. Rovnako tam môže požiadať o pomoc ktokoľvek, kto ju potrebuje. Môžu sa zapojiť do zbierok, pomôcť pri konkrétnych aktivitách, môžu darovať zdravotnícke pomôcky alebo inkontinenčné plienky, ak ich už doma nepotrebujú a môžu poslúžiť ďalej. Rovnako dôležitou súčasťou služby je pre nás modlitba. Ak by chcel niekto pomôcť charite finančným darom, môže tak urobiť na účet RKC Farnosť Podbiel. Všetko sa deje transparentne, v spolupráci s farským úradom a pod metodickým vedením Spišskej katolíckej charity.

Pomoc ľuďom je vašou pracovnou náplňou, kde na to beriete motiváciu a energiu na to, že sa ľuďom v núdzi a chorým venujete aj vo voľnom čase?

Ja to tak ani nevnímam, že „pomáham aj vo voľnom čase“. Skôr mám pocit, že keď vidím potrebu a môžem aspoň trochu prispieť, je prirodzené na to reagovať. Je to vec vnútorného nastavenia a zároveň veľká škola pokory. Motiváciu mi dáva viera, rodina, podpora skvelých kolegov a dobrovoľníkov, s ktorými môžem spolupracovať. Nikto z nás by to sám nezvládol. A keď človek vidí, že aj malý skutok dokáže niekomu uľahčiť deň, alebo vrátiť nádej, vtedy zrazu aj únava dáva zmysel.

Preto to vnímam ako spoločnú službu, ktorej sa učíme všetci navzájom.

■ Lýdia Vojtaššáková

Krabice naplnili láskou

■ Naši školáci už vedia, že aj malé gestá môžu mať pre veľký význam. Opäť sa zapojili do projektu Kolko lásky sa zmestí do krabice. S pomocou rodičov a učiteľiek naplnili okolo štyridsať krabíc od topánok maličkosti – niečím sladkým, niečím slaným, niečím teplým, niečím mäkkým, niečím voňavým, niečím na zábavu a niečím zo srdca. Koncom minulého týždňa ich rozniesli po dedine seniorom, ktorí často prežívajú Vianoce osamote.

„Spoločnou prípravou darčiekov do krabičky máme príležitosť spájať generácie a výchovu detí prepojiť so skutočnými hodnotami, ako sú empatia, láska a nezištná pomoc,“ hovoria učiteľky. „Zapojením sa do tohto projektu môžeme priniesť radosť a úľavu niekomu, kto to potrebuje.“

Akcia Kolko lásky sa zmestí do krabice je celoslovenská charitatívna iniciatíva, ktorej cieľom je priniesť radosť, pocit blízkosti a ľudskej spolupatričnosti seniorom v domovoch dôchodcov a zariadeniach sociálnych služieb. ZŠ s MŠ sa tento rok rozhodla potešiť ľudí priamo v dedine.

Projekt vznikol z jednoduchej myšlienky – že aj malé gesto môže mať veľký význam a že láskavosť sa dá zabaliť do obvyčajnej krabice od topánok.

■ (LV)

Futbalisti TJ ŠK Podbiel zimujú na piatom mieste

S novým trénerom Ľubomirom Žuffom nahrali v jesennej časti VIII. ligy desať bodov.

Po minulom ročníku oravskej futbalovej súťaže riešil podbielanský klub hlavne post trénera. Oslovil ma predseda klubu Ján Sitek, keďže som už v minulosti trénoval mládežnícke kategórie v TJ ŠK Podbiel a prostredie dobre poznám. Bola to pre mňa výzva. Stretli sme sa, povedali si vízie a – chopil som sa práce.

Hlavnou úlohou bolo omladiť káder, vytvoriť partiu chalánov, ktorí si budú rozumieť na ihrisku aj mimo neho. Do klubu tak pribudli zvučné mená ako je Marián Mores, ktorý minulú sezónu pôsobil v ŠK Tvrdošín,

ďalším je Tomáš Hvôlka, ktorý obliekal dres Chlebníc. Z Dlhej nad Oravou prišli pomôcť Ivan Jendrišek, Tobias Leštinský a Kristián Zborož a z FK Nižná Tomáš Ujmiak.

Do nového ročníka súťaže sa pred jeho jesennou časťou neprihlásil viacero klubov, ako Chlebnice, Pribiš, Oravský Biely Potok, Habovka, Veličná, Oravská Poruba a ďalšie. Tu treba oceniť prácu predsedu Jána Siteka, ktorý zabezpečil, aby sa futbal v Podbieli hral ďalej, lebo to vyzeralo, že ani Podbiel sa do súťaže neprihlási. V našej súťaži je deväť muž-

stiev, čo je škoda, lebo súťaž je kratšia.

Ťažkí súper na začiatok

Pred štartom sezóny sme odohrali dva prípravné zápasy proti Zuberu a Nižnej. Naším cieľom bolo skončiť po jesennej časti okolo tretieho miesta. Žreb nám na začiatok určil ťažkých súperov a prvé duely ukázali, že to nebude jednoduché. Tri zápasy za sebou sme nebodovali a tak bolo treba niečo zmeniť. Zomkli sme sa, postupne zohrávali a bojovali. Výsledok sa dostavil. Vo štvrtom zápase prišli prvé body, remizovali sme 3:3 na domácom ihrisku s dovtedy neporazeným tímom z Oravského Podzámku. Mužstvo to nakoplo a v posledných štyroch zápasoch sme získali 9 bodov z možných 12. V derby proti Brezovici sme zvíťazili 2:0, v Istebnom vyhrali 1:4 a poslednom zápase sme divákov a skalných potešili výhrou 4:2 proti Lomnej.

Futbalový tím TJ ŠK

Podbiel / horný rad zľava: tréner Ľubomír Žuffa, Ivan Jendrišek, Peter Tokár, Jozef Konfala, Tomáš Vysloužil, Adam Kozáčík, Tomáš Ujmiak, Marek Maruniak, Kristián Zborož, Tobias Leštinský, Daniel Planieta, Alexander Pilarčík; **stredný rad zľava:** Ľuboš Dreveniak, Rudolf Kubica, Juraj Oláh, Jaroslav Urík, Tomáš Hvôlka, Jozef Kubica, Filip Kozáčík, Ján Paľa; **dole zľava:** Kristián Žuffa, Miroslav Pavelek. Na fotografii chýbajú: Marián Mores, Anton Mališka, Denis Gvořa, Adrián Furto, Miroslav Dolník a brankár Marek Kulošťák.

Futbal má spájať

Zimovať budeme teda v strede tabuľky, keď na druhého strácame len 6 bodov. Som rád, že sa zišla partia správnych chalánov, ktorých futbal baví a robia to z lásky k športu. Lebo futbal má spájať. Každému jednému, ale aj predsedovi klubu, patrí veľká vďaka. Teraz si trochu oddýchne a na jar začneme tréningový proces naplno.

Nielen ako tréner, ale aj ako kamarát, prajem spoluhráčom a vedeniu klubu šťastné a veselé vianočné sviatky v kruhu najbližších.

■ Ľubomír Žuffa

Pozvánky

■ Dobrá novina

26. decembra od 13.30 h

Deti z eRka navštívia domácnosti s radostnou zvesťou.

V rámci koledovania prebieha verejná zbierka na podporu humanitárnych a rozvojových projektov v subsaharskej Afrike.

■ Silvestrovská zabíjačka

31. decembra 2025

Zastavte sa posledný deň v roku pred KŠH ochutnať zabíjačkovú kapustnicu, jaternicu, klobásku, pečenú krkovičku či varené víno.

■ Silvestrovská zábava

31. decembra

Rozlúčka so starým rokom pri hudbe, tanci a zábave sa začína o polnoci v KŠH.

■ Novoročný prípitok

1. januára 2026

Starosta pozýva o 00.15 h pred budovu obecného úradu na novoročný prípitok. Krátke stretnutie je príležitosťou navzájom sa porozprávať a naladiť na nové plány a ciele.

■ XXII. reprezentačný obecný ples

24. januára

Obec pozýva na tradičný spoločenský večer, ktorý sa začína o 19.00 h v KŠH. O náladu sa postará hudobná skupina Golf a LH Fidliari.

■ Podbielanský ples farnosti

31. januára

Večer v znamení elegancie sa začne o 19.00 h v KŠH. Do nálady hrá Nižňanská muzička a DJ Sylv@n.

■ Prechod Podbielanskou Magurou

7. februára

Tradičná zimná turistická akcia. Pre peších i bežkárov je pripravené občerstvenie aj po ceste, na záver oddych a posedenie v KŠH.

■ Poľovnícky ples

14. februára

Poľovnícke združenie Kráľová pozýva priateľov prírody na spoločenské stretnutie do KŠH, ktoré sa začne o 19.00 h.

■ Pochovávanie basy

17. februára

Rozlúčka s obdobím veselosti spojená so symbolickým pochovaním basy.